

מ"ת 9617/02-16 - מדינת ישראל נגד א י

בית משפט השלום בפתח תקווה

מ"ת 9617-02-16 מדינת ישראל נ' י (עציר)
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ארז נוריאלי
מבקשת מדינת ישראל על ידי ב"כ עו"ד אנה גורלניק
נגד א י (עציר) על ידי ב"כ עו"ד מאיה אלפי-שקד
משיב

החלטה

רקע כללי:

1. נגד המשיב יליד 1993, הוגש כתב אישום המייחס לו 11 אישומים בגין עבירות סחר בסמים מסוכנים, החזקת והפצת חומר אסור.
2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
3. בעניינו של המשיב התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית מיום 09.02.16 לפיה כשיר לעמוד לדין, אך סובל ממחלת נפש אשר נמצאת בהפוגה.

החלטות קודמות ותסקירי שירות מבחן:

4. לדיון מיום 23.03.16 התקבל תסקיר שירות מבחן לפיו המשיב אינו בשל להשתלב במסגרת קהילה טיפולית. עוד התרשמתי באותה עת מקיומם של רכיבי סיכון ממשיים הנובעים מאישיותו והתמכרותו לסמים, כל זאת באופן המעצים מסוכנותו. לפיכך הוריתי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, תוך שציינתי כי ככל שתוצג בעתיד חלופת מעצר מוסדית אשר תיאות לקלוט את המשיב ולאחר שתתקבל המלצה מגורמי הטיפול כי המשיב בשל להתמודדות, אשקול את הבקשה לגופה.

5. ביום 06.06.16 הגישה ב"כ המשיב בקשה לעיון חוזר והציגה מסמך מהיחידה לתחלואה כפולה מתחם "צעדים", בית חולים "קרית שלמה", לפיו סבורה וועדת קבלה כי ניתן לתאם את קליטתו של המשיב ל"קרית שלמה". בדיון מיום 26.06.16 שמעתי את טיעוני הצדדים והוריתי על קבלת תסקיר שירות המבחן, אשר יבחן האם המשיב אכן בשל לשהייה במסגרת טיפולית.

6. ביום 07.07.16 התקבל תסקיר שירות מבחן, ממנו עלה כי המשיב השתלב במסגרת שהותו בבית המעצר ביחידה לגמילה "צעד ראשון", אך בחלוף חודשיים הודח מהטיפול, נוכח התנהגותו וקשייו. בנוסף עו"ס מסגרת הגמילה היחידתית ציינה כי "ייתכן ומתאים המשיב למסגרת של תחלואה כפולה". שירות המבחן התייחס לגילוי הבנת המשיב לחומרת מצבו המשפטי וההתמכרותי, למוטיבציה מילולית לשילובו בטיפול גמילה ולהתרשמות מהחלופה המגבה. יחד עם זאת התרשם גם מדלות כוחות שיקומיים וציין כי קיים קושי להעריך מסוגלותו להשתלב באופן תקין בקהילה טיפולית. יחד עם זאת, ציין שירות המבחן כי אם בית המשפט יאפשר למשיב לעבור ניסיון טיפולי, ילווה אותו במסגרת צו פיקוח מעצרים.

7. בדיון מיום 12.07.16 שמעתי טענות ב"כ הצדדים ועיינתי בתסקירי שירות המבחן. התרשמתי כי נפתח "פתח צר", אך ממשי אשר מאפשר שילובו של המשיב בטיפול. לפיכך הוריתי על שחרורו של המשיב לבית חולים "קרית שלמה". לבקשת ב"כ המבקשת הוריתי על עיכוב ביצוע החלטתי למשך 24 שעות. על החלטתי זו הוגש ערר מטעם המבקשת.

8. בעמ"ת 26040-07-16 מיום 13.07.16, ציינה כב' השופטת מיכל ברק נבו כי **"הייתה נכונה להצטרף לתחושה לפיה יש ליתן למשיב הזדמנות אחרונה לסייע לעצמו"**. יחד עם זאת הדגישה בהחלטתה כי לא מצאה בחומר שהוגש לעיונה אינדיקציות לסיכויי שיקום. הדיון הוחזר למוותב זה על מנת לבחון קיומן של אינדיקציות המלמדות על סיכויים טובים להצלחת הטיפול.

9. בדיון מיום 17.07.16 הוגש לעיוני מסמך מבית חולים "קרית שלמה" (מיום 14.07.16) החתום על-ידי עו"ס מתאם קבלות ועורך דין "מ"מ תכנים", ממנו עולה כי להתרשמותם קיימת פרוגנוזה חיובית. המסמך אף כולל התייחסות לטיפול קודם בו שהה המשיב. הוריתי על קבלת תסקיר מעצר עדכני משירות המבחן אשר יתרשם מהמשיב עצמו, יקבל מידע ממסגרת הגמילה היחידתית בה שהה המשיב בבית המעצר ומעו"ס מסגרת הגמילה היחידתית.

10. בתסקיר מיום 18.07.16 חזר שירות המבחן על ספקותיו לגבי מסוגלותו של המשיב להשתלב באופן תקין בקהילה טיפולית. יחד עם זאת שב והביע שירות המבחן מוכנות לקיים פיקוח מעצר לצורך ליווי הטיפול.

11. בדיון מיום 20.07.16 עיינתי בתסקיר שירות המבחן שהוגש לעיוני. נוכחתי לדעת כי שירות המבחן לא ערך בירור מקיף ואף לא בחן את עמדת בית חולים "קרית שלמה". ציינתי בהחלטתי כי רצוי אף היה לעמוד על התרשמות גורמי הטיפול ולא להסתפק בהבאת מידע באופן אינפורמטיבי לעיונו של בית המשפט. באותה עת, בהעדר נתונים רלוונטיים אחרים כאשר ממסמך מבית חולים "קרית שלמה", עולה פרוגנוזה חיובית, סברתי כי ניתן להסתפק במסמכים אלה, מהם עולה כי קיימים סיכויים טובים להצלחת הטיפול. לפיכך שבתי והורתי על שחרורו של המשיב לבית חולים "קרית שלמה". על החלטתי זו הוגש ערר נוסף, מטעם המבקשת.

12. בעמ"ת 38067-07-16 הורתה כב' השופטת מיכל ברנט על החזרת הדיון לבית משפט קמא והנחתה את שירות המבחן להגיש תסקיר מעצר משלים אשר יבחן את כל הפרמטרים הנדרשים.

13. הנה כי כן על אף שתי החלטות קודמות של מותב זה קבע בית המשפט המחוזי בהחלטה מנחה, כי הנתונים שהוצגו עד כה אינם מספיקים ואינם עולים לכדי הנדרש בהתאם להלכת סויסה.

14. תסקיר שירות מבחן מיום 07.08.16 התבסס על פגישה נוספת ועדכנית עם המשיב; שיחה טלפונית עם העו"ס ביחידה הטיפולית בבית המעצר; שיחה טלפונית עם מתאם הקבלה בבית חולים "קרית שלמה"; מידע מהעו"ס באגף הכללי בו שוהה המשיב.

שירות המבחן התרשם גם הוא כי המענה המתאים לצרכיו של המשיב הוא מסגרת טיפולית לתחלואה כפולה. גורמי הטיפול בבית חולים "קרית שלמה" התרשמו באופן חיובי מיכולותיו של המשיב להתמודד עם קשיי הטיפול, אך מסרו כי מניסיונם לא ניתן לנבא הצלחה או אי הצלחה בטיפול. מדיווח עו"ס האגף הכללי בו שוהה המשיב עולה, כי המשיב מתקשה לקבל את כללי האגף והתרשמותם היא כי הוא זקוק למסגרת לתחלואה כפולה אשר תתאים לצרכיו. משיחה עדכנית עם המשיב עצמו התרשם שירות המבחן כי המשיב חסר יכולת לתפקד לפי כללים וגבולות ברורים.

התרשמתי כי עמדה לרשותו של המשיב אפשרות להמשיך ולקבל סיוע פרטני מעו"ס האגף הכללי בבית המעצר, אך הוא לא ביקש לשנות מצבו. התרשמתי זו מתחזקת נוכח עמדתו העדכנית של שירות המבחן, ממנה עולה כי התחזקה התרשמותם מפאסיביות וחוסר יכולת המשיב לקדם עצמו, כל זאת באופן המלמד על כוחות דלים להשתלבות תקינה בטיפול בעת הזו. לא זו אף זו, שירות המבחן התרשם מנטייה לאימפולסיביות, לפריצת גבולות ועימות עם גורמי סמכות. השורה התחתונה היא כי שירות המבחן בחן את הנתונים העדכניים (בניגוד לעבר) ואינו ממליץ על שחרורו של המשיב לקהילה טיפולית.

טענות הצדדים:

15. ב"כ המשיב טענה כי התסקיר האחרון שהתקבל אינו שונה מתסקירים קודמים שהתקבלו. מאחר וקיימות שתי החלטות שחרור בעניינו של המשיב על בסיס תסקירים אלו, יש לשחרר את המשיב גם עתה, כאשר לא חל שינוי עובדתי. עוד הדגישה כי המשיב עצור מחודש פברואר ובעיותיו נובעות מכך שאינו מקבל את הטיפול הזקוק לו.

16. ב"כ המבקשת הפנה לתסקיר שירות המבחן האחרון שהתקבל, ובו ניתנו ההבהרות אשר נדרשו לפי החלטת בית המשפט המחוזי. נוכח הבהרות אלו אין לשחרר את המשיב לקהילה טיפולית. עוד הדגיש את המסוכנות הנובעת מהמשיב, כוחותיו הדלים והסיכון להפרת הוראות חוקיות.

דין והכרעה:

17. הכלל הוא כי העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזר הדין וריצוי העונש ולא בשלב המעצר. כידוע, לכלל זה חריג בהתקיים חלק מהתנאים המצטברים הבאים: המשיב החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר; פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה; יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסכנות הנשקפת מהמשיב.

בית המשפט רשאי להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאי השני והשלישי מתקיימים, מבלי שהתקיים התנאי הראשון (ר' בש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סויסה**).

18. בבש"פ 5752/16 **וורקו נ' מדינת ישראל** קבע כב' השופט עמית וחזר וקבע כי דרך המלך לשילובו של נאשם בהליך הגמילה היא דרך ההליך העיקרי לפני מתן גזר הדין.

19. לשם קבלת החלטה האם המשיב שבפניי נכנס תחת החריגים לכלל, הבאתי בחשבון את סיכויי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו ומוכנותו של המשיב להליך הגמילה.

20. כפי שצינתי בהחלטתי זו התקבל תסקיר נוסף של שירות המבחן, שבחן את הנתונים הרלוונטיים ועמדות בעלי המקצוע השונים. התסקיר האחרון אף התייחס למצבו העדכני של המשיב.

21. על בסיס הנתונים שהונחו בעבר סברתי כי קיימים סיכויים להצלחת הטיפול בעניינו של המשיב, אך מתסקירו העדכני של שירות המבחן, לאחר שהתייחס לכלל הגורמים והנתונים הרלוונטיים עולה כי ההתרשמות העדכנית שלילית, וכי קיימת נטיה לתוקפנות כל זאת לצד כוחות שיקומיים מצומצמים.

22. שירות המבחן אינו ממליץ על שחרורו של המשיב לקהילה טיפולית בעת הזו.

23. שירות המבחן הינו הגוף המקצועי אשר מרכז את המידע הנדרש לקבלת ההחלטה האם המשיב מתאים לעבור טיפול גמילה. המלצת שירות המבחן אינה כובלת בהכרח את שיקול דעתו של בית המשפט, אשר אמון על בחינת כלל השיקולים (ר' בש"פ 8576/07 **סלאמה נ' מדינת ישראל**, בש"פ 5859/04 **מדינת ישראל נ' אבו סביח**).

24. בבחינת סיכויי הצלחת הטיפול נתתי משקל לרצונו של המשיב להיגמל. אם בעבר התרשמתי מקיומו של רצון כן שאינו מונע מרווח כזה או אחר, הרי עיון בתסקיר שירות המבחן האחרון, אשר התייחס למצבו העדכני של המשיב מלמד כי למשיב ניתנה הזדמנות לקבל סיוע מטעם עו"ס האגף הכללי בו הוא שוהה, אך הוא לא ניצל הזדמנות זו.

25. במסגרת שיקוליי שבתי ולקחתי בחשבון את גילו הצעיר של המשיב (יליד 1993), את מצבו הנפשי ואת עברו הפלילי. לחובת המשיב 3 הרשעות קודמות בעבירות איומים, תקיפת שוטר, הפרעה לשוטר והחזקת נכס חשוד כגנוב.

26. עוד התחשבתי בהזדמנויות גמילה שונות שניתנו למשיב בעבר. על-פי תסקירי שירות המבחן המשיב מצוי שנים רבות במעגל הסמים (שימוש בסמים מסוג קנאביס בהיותו כבן 13 ובהמשך בהיותו כבן 17 שימוש בסמי פיצוציות מסוג "נייס גאיי").

בתסקיר שירות המבחן מיום 21.03.16 עולה כי בשנת 2013 השתלב המשיב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית המיועדת לתחלואה כפולה ("שילוב"), אך לאחר כחמישה חודשי טיפול על רקע קשיים בקבלת סמכות, ריבוי עימותים עם סביבתו וסירובו לשתף פעולה הוחלט על הפסקת הטיפול בו. בתסקיר מיום 07.07.16 עולה כי המשיב השתלב במסגרת גמילה בבית המעצר, אך לאחר חודשיים לא הצליח לעמוד גם בכללי מסגרת זו והופסק הטיפול בו.

27. סברתי ועודני סבור שעל משיב זה להשתלב במסגרת טיפולית המתאימה למצבו, אך ברוח החלטת בית המשפט המחוזי ובהעדר נתונים עדכניים שיצביעו על סיכויי הצלחה טובים, אין מנוס מלהורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

28. עמדתו הנוכחית של שירות המבחן (לאחר שהתייחס לגורמים הרלוונטיים) וחוסר יכולתו של המשיב להתמיד בהליכי גמילה קודמים מהווים אינדיקציה לכך שאין ולא קיימת הסתברות גבוהה להצלחת הליך גמילה.

29. לסיכום, לא התמלא אף לא תנאי אחד משלושת התנאים הקבועים בפסיקה: המשיב לא החל הליך גמילה טרם מעצרו; פוטנציאל ההצלחה של ההליך מוטל בספק ואין בשחרור להליך הגמילה כדי לתת מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהמשיב.

30. סוף דבר: על אף שלדעת כל הגורמים המקצועיים וכל המותבים בערכאות השונות המסגרת המתאימה למצבו ההתמכרותי והנפשי של המשיב הינה מסגרת של תחלואה כפולה (ואף שירות המבחן שותף להערכה זו), הרי נוכח העובדה שהמשיב אינו עומד בתנאי הלכת סויסה אני מורה על מעצרו עד תום ההליכים.

ניתנה היום, א' אלול תשע"ו, 04 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.